

A Béke Világtanács budapesti ülése

Pontosan hat hónappal a népek bécsi békekongresszusa után a világ minden tájáról Budapest felé fordult a békeszerető emberek tekintete. A Béke Világtanács budapesti ülésének jelentőségét csak úgy tudjuk felmérni, ha megismerjük: mi is tulajdonképpen az a nemzetközi szerv, amely hazánk fővárosában tartja tanácskozásait, s ha megnézzük: milyen nemzetközi körülmények között kerül sor erre a tanácskozásra.

A Béke Világtanács a nemzetközi békemozgalom harci vezérkara. Harmadfél évvel ezelőtt, 1950. novemberében, a varsói békevilágkongresszuson alakult. Kettős célt tűzött maga elé. Tömöríteni kívánta *valamennyi* nép képviselőit, függetlenül attól, hogy ezek a népek tagjai-e az Egyesült Nemzetek Szervezetének. Másik célja az volt, hogy megfigyelje és ellenőrizze az Egyesült Nemzetek Szervezetét, a béke és biztonság megszilárdítására a második világháború után életre hívott nemzetközi szervet: teljesíti-e alapokmányában vállalt kötelességét.

Ma már több mint háromszáz tagja van a nemzetközi békemozgalom vezető szervének. Mindegyik: hazája és a világ legtekintélyesebb, leghaladóbb tudósa, írója, művésze, politikusa, szakszervezeti funkcionáriusa — bátor békeharcosok, nők, férfiak, diákok, papok, katonák. A Béke Világtanács elnöke Joliot-Curie, a nagy francia atomtudós. A Béke Világtanács különböző nemzetiségű tíz alelnöke között olyan tekintélyes személyek vannak, mint Fagyjev, a kiváló szovjet író, Pietro Nenni, az Olasz Szocialista Párt főtitkára, Kuo-Mo-zso, Kína tudósa és írója, Bernal, a neves angol fizikus, Cotton asszony, a francia nőmozgalom egyik vezetője, d'Arboussier, a felszabadulásukért küzdő afrikai népek képviselője.

Megalakulása óta a Béke Világtanács háromszor tartott teljes ülést: 1951. februárjában Berlinben, 1951. novemberében Bécsben, majd 1952 nyarán ismét Berlinben. Mindhárom ülészak a nemzetközi békemozgalom győzelem-sorozatának kiindulópontja lett. Az első ülészak indította el diadalmas útján az úgynevezett berlini felhívást, amely az öt nagyhatalom békeegyezményét követelte. Ezt a felhívást egy félév alatt a földkerekség több mint 600 millió lakosa írta alá. A második ülészak határozata nyomán erősödtek meg a béke jelszavával a kulturális kapcsolatok az egyes országok között, s került sor az emberiség nagyjai, Gogol, Victor Hugo, Leonardo da Vinci és Avicenna emlékének megünneplésére. A harmadik ülészak határozta el a nemzetközi békeharc eddigi legnagyobb tüntetésének, a népek seregszemléjének, a bécsi békekongresszusnak a megrendezését.

A budapesti ülés a Béke Világtanács negyedik teljes ülése. A népek igazi képviselői most találkoznak újra azután, hogy félévvel ezelőtt Bécsben tisztázták a békéért folyó harc két alapvető kérdését. Az egyik kérdésre adott válasz úgy szól, hogy a békét nem mentheti meg valamilyen csoportosulás, bármilyen nagyszámú tagsága van. A békét csak a becsületes és őszinte emberek *közös erőfeszítése* tarthatja fenn, olyan embereké, akik hisznek a békés együttélés szükségességében. A második kérdésre adott válasz úgy szól, hogy a béke megmentéséhez szükséges a közös akciókba való bevonása azoknak, akik eddig távoltartották magukat a békevilágmozgalomtól.

A bécsi kongresszus óta ezek az igazságok még szélesebb körben terjedtek el és megmutatták a béke gondolatának hallatlan mozgósító erejét. Az elmúlt félév

alatt rendkívül megnőtt ugyan az agresszió veszélye, az imperialisták háborús készülődése minden addig felülmúló méreteket öltött. De a bécsi kongresszus óta eltelt időszakra nemcsak az agresszív tervek és agresszív tettek megerősödése jellemző. Sokkal inkább jellemző a béke híveinek nagyszabású ellenoffenzívája, a háborús tervek kudarcra.

A halhatatlan Sztálinnak közvetlenül a bécsi kongresszus után elhangzott utolsó nyilatkozata a megismételt tárgyalókészségről hatalmas békekezdeményezéseknek vetette meg az alapját és reményt oltott százmilliók szívébe. A Szovjetunió teljes tekintéllyel támogatta Kína és Korea javaslatát a fegyverszüneti tárgyalások újrafelvételére. Ez és a Szovjetunió kormányának félreérthetetlen nyilatkozatokban és tettekben megnyilatkozó békeszándéka rendkívüli mértékben megnövelte a béke híveinek aktivitását. Az elmúlt hetek nemzetközi eseményei a béketábor hatalmas előretöréséről, a háborús uszítók visszaszorításáról tanúskodnak.

Mi más volna, mint a békemozgalom követeléseinek megvalósulása, hogy az amerikaiak kénytelenek voltak újra leülni a tárgyalóasztalhoz? A béketábor győzelme a Koreában megsebesült és megbetegedett hadifoglyok kicserélése, a hadifoglyok hazatelepítésére vonatkozó egyezmény aláírása. A béke híveinek erejét mutatták az elmúlt hetek választásai: vereséget szenvedtek vagy visszaszorultak Japánban, Dániában, Franciaországban, Olaszországban azok a pártok, amelyek a fegyverkezést, az új háborút írták zászlójukra. A béke erőinek nagy győzelme volt a mi országgügyi választásunk is.

Beszélhetnénk arról is, hogy az Egyesült Államok »szövetségei« egyre nyiltabban és határozottabban szembeszegülnek az amerikai háborús tervekkel és kezdik megelégni, hogy most már mindig úgy táncoljanak, ahogy az amerikai zenész húzza. Erre mutatott Churchill és Attlee legutóbbi alsóházi beszéde is. Beszélhetnénk arról a forró — de az izzó gyűléstől forró — fogadtatásról, amelyben nemrég az amerikai külügyminisztert részesítették Egyiptomban, az arab országokban, Indiában. Beszélhetnénk olyan »apróságról«, mint Henri Martinnek a harmadik éve börtönben tartott hős francia tengerésznek a reakció akarata ellenére községtanácsossá való választásáról, vagy arról, hogy Nyugat-Németország legfelső bírósága a tömegek nyomására kénytelen volt szabadonbocsátani a háromhetes gyermekével börtönbe vetett fiatal békeharcos asszonyt, Hilde Benthient. Beszélhetnénk a békemozgalom erejének arról a nagyszerű megnyilvánulásáról, hogy egyre inkább képes az események menetének megváltoztatására. A Béke Világtanács irodájának május elején Stockholmban tartott ülése joggal állapíthatta meg, hogy »a legutóbbi események az emberek millióit nyerték meg a tárgyalás eszméjének«. Ezek az események »megmutatják a népeknek, hogy megmozdulásukkal kikényszerítetik a nemzetközi feszültség enyhülését, amely közös javukra fog szolgálni és a boldogulás forrása lesz.«

A Béke Világtanács budapesti ülése új, minden eddiginél biztatóbb kimenetelű harcra hívja a népeket. A békében reménykedők szállnak küzdelembe azokkal a reakciós erőkkel, amelyeket a »békétől való félelem« döbbenete, az úgynevezett »békepánik« kerített hatalmába. Nagy a tét: az emberiség jövőjéről, a gyermekek életéről van szó. Nem lehet sok semmi áldozat, hogy győzelemre vigyük a békeszerető, igaz emberek ügyét. Büszkéek vagyunk rá, hogy hazánk, amely május 17-én békeakarátának olyan lenyűgöző jelét mutatta, vendéglátója azoknak, akik e győzelmes csata első soraiban haladnak.

A Béke Világtanács minden tagja, minden külföldi vendég vidám, tettekre kész, erejében bízó népet talál hazánkban. Feladatunk, hogy méltón, a házigazda figyelmességével fogadjuk kedves vendégeinket. Fogadjuk úgy, hogy személyükkel megismertetjük a magyar dolgozókat. Segítsenek a könyvtárosok abban, hogy a békeharc nagy, nemzetközileg becsült íróinak a művei eljussanak minden magyar olvasóhoz. Segítsenek abban, hogy a békeharc nemzetközileg kimagasló nagy tudósainak, művészeinek életét minél többen ismerjék meg hazánkban. Segítsenek abban, hogy a Béke Világtanács budapesti ülésének határozatai eljussanak mindenhová. Legyenek a könyvtárak a béke kis műhelyei, amelyekben könyvolvasó népünk békeakarátát edzik még keményebbé.

NEMES GYÖRGY